

NOMÉS JAZZ

Un poeta de Nova York

JOAN RIAMBAU

joanriambau@hotmail.com

Lorca va arribar a Nova York i s'exclamà: "¡Ay, Harlem! ¡Ay, Harlem! ¡Ay, Harlem! / No hay angustia comparable a tus rojos oprimidos, / a tu sangre estreñecida dentro del eclipse oscuro, / a tu violencia granate sordomuda en la penumbra, / a tu gran rey prisionero, con un traje de conserje". La capital negra del món es trobava aleshores en plena eferescència artística i intel·lectual, en una edat d'or que es va batejar com *Harlem Renaissance*, i una de les figures capdavanteres d'aquest renaixement cultural era

el també poeta, novel·lista i dramaturg Langston Hughes. Lorca i Hughes van haver de coincidir de ben segur en algun dels clubs de moda de Harlem que tots dos freqüentaven, sovint en companyia d'amics comuns. A l'*Small's Paradise*, per exemple, una sala on es ballava al so de les millors orquestres de jazz d'aquell moment i que comptava entre els seus cambres amb un jove anomenat Malcolm Little que anys després emprendreia una carrera d'activisme polític com a Malcolm X. Lorca en va descriure l'ambient en la conferència *Un poeta en Nueva York*: "Yo vi en un cabaret

-Small's Paradise, cuya masa de público danzante era negra, mojada y grumosa como una caja de huevas de caviar- una bailarina que se agitaba convulsamente bajo una invisible lluvia de fuego". Una ballarina que podria ser la mateixa dels versos de Langston Hughes: "What jungle tree have you slept under, / Night-dark girl of the swaying hips? / What star-white moon has been your mother?" (Sota quin arbre de la selva has dormit, / noia de malucs sinuosos fosca com la nit? / Quina lluna blanca com els estels

t'ha donat a llum). Hughes s'extasiava davant les cantants i les ballarines i es preguntava si alguna vegada les orquestres de jazz ploraven: "One said she heard the jazz-band sob / When the little dawn was grey" (Una noia digué que havia sentit sanglotar la banda de jazz / quan l'aurora naixent era grisa). *Cabaret, Jazzonia i Young Singer* són alguns dels poemes recollits a *Blues*, publicat per Editorial Pre-Textos, la primera antologia en castellà de la poesia de Langston Hughes, en edició a cura de Maribel

visitar Espanya, com a corresponsal, seguint les passes dels brigadistes internacionals negres, Lorca ja havia estat assassinat. Hughes va ser a Barcelona, al front d'Aragó i a Madrid, on va tractar més escriptors blancs nord-americans que a Nova York -Hemingway, Dorothy Parker i Lillian Hellman- i va conèixer escriptors espanyols com ara Miguel Hernández, José Bergamín i Rafael Alberti. Les seves cròniques des d'Espanya eren contundents -"Donau-li una cucurutxa a en Franco i es

farà del Ku Klux Klan"- i els seus poemes de la guerra espanyola, com *Postcard from Spain*, traspuen un compromís antifeixista que li costaria anys després ser interrogat al seu país durant Caça de Bruixes.

En les seves memòries, tanmateix, el seu pas pel Madrid de la Guerra Civil té el contrapunt amable de records tendres: "Quan l'artilleria pesant començava a xiular prop de casa nostra i el retuny de les bombes feia tremolar les parets, María Teresa León agafava les claus de la sala de joc i ens reuníem a escoltar música fins que acabava el bombardeig. Abans que jo arribés, solien escoltar Beethoven, Brahms o les

obertures de Wagner, però quan vaig aparèixer amb la meua capsa plena de discos, la gent va preferir Benny Goodman, Duke Ellington, Lunceford i Charlie Barnet. Cal reconèixer que per ofegar l'esclat de les bombes de Franco al carrer, el volum i la intensitat dels meus discos eren millors que els de les simfonies". I malgrat el seu ferm compromís polític, més endavant afirmà: "Jo no renunciaria al jazz ni per una revolució mundial".

EL POETA LANGSTON HUGHES VA SER CORRESPONSAL A LA GUERRA CIVIL

Cruzado, una magnífica porta d'accés a l'univers poètic d'un dels pilars de les lletres afroamericanes i de la poesia que beu directament de la font del jazz. De Hughes, tanmateix, Borges i Nicolás Guillén ja havien traduït alguns poemes, i el poeta nord-americà, bon coneixedor del castellà després de residir durant anys a Mèxic, va traduir a l'anglès part de la poesia i el teatre del seu admirat Lorca.

Malauradament, quan Hughes va

TAL COM RAJA

'Kama Sutra' (2)

LLUÍS LLORT

scultura@avui.com

La setmana passada us vaig presentar la nova traducció al català del famós llibre indi *Kama Sutra* (La Magrana). Avui continuo, explicant-vos que una dona que vulgui ser considerada una Ganika, "dona pública d'alta qualitat" i, per tant, ocupar un lloc d'honor en una reunió d'homes, a més de tenir bon caràcter i bellesa física, cal que domini les 64 arts que mana el llibre, entre les quals hi ha cant, dansa, tatuatge, composició de poesies, química i mineralogia, confecció d'ornaments per a les orelles... Trobo que les que avui dia es consideren *superwomans* perquè treballen dins i fora de casa, davant una Ganika no hi tindrien res a pelar.

El paper de les dones passa d'una exigència molt elevada a ser tractades com a éssers inferiors. Als homes també se'ls demana domini d'algunes arts, però sobretot se'ls aconsella sobre les dones amb les quals poden mantenir relacions, amb quines no, com aconseguir-les, com quedar satisfet, com desfer-se'n... Per exemple, tenim una llista de 12 tipus de dona de la qual no es pot gaudir, com ara una dona leprosa, una dona que put, una dona massa blanca o massa negra de pell, l'esposa d'un amic... El criteri aplicat és força dispers. També hi ha la llista dels 17 tipus de dona amb les quals cal evitar casar-se, com ara la que té el nas aixafat, o les comes garrelles, o que sua molt, o que té un nom malsonant... I no podien faltar els 5 motius que pot tenir un home per divorciar-se: demència o mal caràcter de l'esposa, aversió de l'espòs envers ella, manca de descendència, descendència només de filles i la incontinença de l'espòs.

Una de les intencions aparents del llibre és posar nom a tot, fer llistes de tot, classificar-ho tot. Segons la mida del *lingam* (penis), els homes poden ser llebre, brau o cavall. Segons la mida del *yoni* (vagina), la dona pot ser cérvola, euga o elefant femella. A partir d'aquí es defineixen el tipus de relacions, segons que l'encaix sigui més o menys equilibrat, o forçat, com el d'un home cavall amb una dona cérvola... Seguint amb les llistes, arribem a les divisions, subdivisions i descripcions dels tipus d'abraçades, d'esgarrapades, de besos, de marques al cos, de mossegades, de pressions, de cops, de punxades... I com que cal definir-ho tot, quan per exemple un home gaudeix de diverses dones al mateix temps se'n diu "unió amb un ramat de vaques".

ARTFÒBIA

GUILLEM CIFRÉ

cifre000@worldonline.es

